

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI
NAD ZABYTKAMI GMINY KOBYLNICA
za lata 2023 - 2024

22.05.2025 rok

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
2. REALIZACJA PRIORYTETÓW I GŁÓWNYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.....	3
2.1. Priorytet 1: Zachowanie i zarządzanie dziedzictwem kulturowym Gminy	3
2.2. Priorytet 2: Ochrona i świadome kształtowanie wiejskiego krajobrazu kulturowego ..	6
2.3. Priorytet 3: Promocja dziedzictwa kulturowego.....	9
3. STAN ZACHOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA ZABYTEKÓW ORAZ RODZAJE ZAGROŻEŃ	19
4. PODSUMOWANIE.....	19

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1292 ze zm.), zwaną dalej Ustawą, Rada Gminy Kobylnica Uchwałą Nr LXXIII/650/2023 z dnia 30 listopada 2023 roku przyjęła „*Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica na lata 2023 - 2026*”, zwany dalej Programem.

Zgodnie z wymogami art. 87 ust. 5 przedmiotowej Ustawy Burmistrz zobowiązany jest do sporządzania, sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawia go Radzie Miejskiej w Kobylnicy. Sprawozdanie ma na celu analizę efektywności i określenie zasadności kierunków działań przyjętych w programach w wyniku zmieniających się uwarunkowań prawnych, społecznych i finansowych.

2. REALIZACJA PRIORYTETÓW I GŁÓWNYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania władz samorządowych Gminy Kobylnica. Podstawowe cele programu opieki nad zabytkami zostały określone w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z tym przepisem program ma na celu zachowanie oraz wyeksponowanie istniejących walorów krajobrazu kulturowego Gminy Kobylnica.

2.1. Priorytet 1: Zachowanie i zarządzanie dziedzictwem kulturowym Gminy

W 2023 roku Gmina Kobylnica złożyła dwa wnioski o udzielenie dotacji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w łącznej wysokości 361.925,00 zł, w tym:

- na wykonanie prac konserwatorskich kościoła filialnego p.w. Wniebowzięcia NMP w Sierakowie Słupskim, którego zakres prac obejmował w szczególności: przygotowanie podłoży pod wykonanie tynków renowacyjnych oraz oczyszczenie zainfekowanej grzybem, oraz solami cegły, w przypadkach stwierdzenia zarysowań

(spękania ścian) naprawę pęknięć, wykonanie tynków renowacyjnych z podłożem antywysoleniowym, gruntowanie powierzchni ścian preparatami krzemianowymi głębokopenetrującymi pod warstwy szpachli wierzchniej, malowanie farbami krzemianowym oraz udroźnienie instalacji deszczowej - w wysokości: 211.925,00 zł,

- na wykonanie prac konserwatorskich przy kościele parafialnym p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie, którego zakres prac obejmował w szczególności: przeprowadzenie prac dotyczących przebudowy schodów zewnętrznych poza pas chodnika dla pieszych, podniesienie wartości i estetyki obiektu zabytkowego, poprzez wykonanie schodów wejściowych na teren przy zabytku kościoła- w wysokości: 150.000,00 zł.

Rysunek 1 Informacja o podpisaniu umowy w sprawie udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Źródło: www.kobylnica.pl

Zgodnie z założeniami Rządowego Programu Odbudowy Zabytków otrzymana dotacja zostanie wypłacona przez Bank Gospodarstwa Krajowego w 2025 roku, tj. po zrealizowaniu powyższych prac.

W 2024 roku Beneficjentom dotacji tj. Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kobylnicy oraz Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie, Gmina Kobylnica zapewniła wsparcie w czynnościach związanych z ogłoszeniem i przeprowadzeniem Postępowania zakupowego, w tym zamieszczenie na stronie BIP ogłoszenia Postępowania zakupowego pn.:

- *Postępowanie zakupowe na Wykonanie prac konserwatorskich Kościoła filialnego p.w. Wniebowzięcia NMP w Sierakowie Słupskim, w gminie Kobylnica,*
- *Postępowanie zakupowe na Wykonanie prac konserwatorskich Kościoła parafialnego p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie.*

Dodatkowo w 2024 roku Gmina Kobylnica na podstawie § 6 ust. 3 uchwały nr LXX/626/2023 Rady Gminy Kobylnica z dnia 19 października 2023 roku w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, lub ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków zmienionej uchwałą Rady Gminy Kobylnica Nr III/36/2024 z dnia 13 czerwca 2024 roku udzieliła dotacji celowej w wysokości 48.298,41 zł, w tym:

- na wykonanie prac konserwatorskich kościoła filialnego p.w. Wniebowzięcia NMP w Sierakowie Słupskim w wysokości 4.302,50 zł,
- na przeprowadzenie prac konserwatorskich przy kościele parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kwakowie w wysokości: 43.995,91 zł.

Otrzymana dotacja stanowiła wymagany wkład własny zgodny z założeniami Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W latach 2023 – 2024 Centrum Usług Wspólnych w Kobylnicy w ramach zadań bieżących (związanych z utrzymaniem obiektów gminnych):

- zleciło badanie i diagnostykę drzew mieszczących się na terenie obszarów wskazanych w gminnej ewidencji zabytków w szczególności:
    - cmentarz ewangelicki - dz. nr 765 obręb Kobylnica,
    - cmentarz ewangelicki – dz. nr 75/9 obręb Łosino,
    - cmentarz ewangelicki – dz. nr 117 obręb Sierakowo,
    - park w zespole folwarcznym – dz. nr 11/3 obręb Kuleszewo,
- działania te miały na celu określenie gatunków, ich rozwoju oraz stanu zdrowotnego drzew,

- na terenie działki nr 11/3 w Kuleszewie zabezpieczono studzienki, które stwarzały zagrożenie dla osób korzystających z w/w terenów.

W 2024 roku Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy przy wsparciu i zaangażowaniu Klubu Wolontariusza „Kornelowskie słońce” przeprowadziła akcję sprzątania budowli nagrobnych na terenie kobylnickiego cmentarza.

2.2. Priorytet 2: Ochrona i świadome kształtowanie wiejskiego krajobrazu kulturowego

Zawiadomieniem o zamiarze włączenia Kart ewidencyjnych zabytku nieruchomego do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków z dnia 16 stycznia 2023 roku Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków wyraził poparcie, aby włączyć do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomych karty ewidencyjne zabytków nieruchomych dla drogi brukowej w miejscowości Lubuń, Runowo Sławieńskie, Żelki oraz Żelkówko.

Historyczne, brukowane drogi należą do rzadkości. Zasadnym było objęcie opieką i ochroną konserwatorską w/w dróg gminnych w celu ich zachowania. W Planie Ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”, również wskazano historyczne drogi brukowe do ochrony. Drogi gminne posiadają istotne walory krajobrazowe i stanowią o zróżnicowanym materialnym dziedzictwie Gminy Kobylnica.

W 2023 roku Gmina Kobylnica złożyła dwa wnioski o udzielenie dotacji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na przebudowę dróg gminnych, tj. historycznych dróg brukowych w łącznej wysokości: 639.575,00 zł, w tym:

- na przebudowę drogi gminnej w miejscowości Lubuń - w wysokości: 345.575,00 zł,
- na przebudowę drogi gminnej w miejscowości Żelki - w wysokości: 294.000,00 zł.

W 2024 roku w miejscowości Lubuń przeprowadzono prace na łączną kwotę 363.173,61 zł z czego ok. 95 % stanowiło dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Zakres prac obejmował przebudowę drogi gminnej nr 114045G w miejscowości Lubuń, położonej na działce nr 292, o długości ok. 300 mb, w szczególności: poprzez wykonanie nowej nawierzchni brukowej z wykonaniem obustronnych poboczy utwardzonych kruszywem łamanym, przebudowę istniejących i budowę nowoprojektowanych zjazdów na działki położone wzdłuż przebudowanej drogi w technologii utwardzonej z kamienia

(brukowca), regulację istniejącej infrastruktury technicznej w postaci studni, zaworów, itp. oraz wykonanie stałej organizacji ruchu poprzez montaż oznakowania pionowego.

Rysunek 2 Droga gminna nr 114045G w miejscowości Lubuń

Autor: Anna Kowaleczka-Cuch

W 2024 roku w miejscowości Żelki przeprowadzono prace na łączną kwotę w wysokości 308.105,51 zł z czego ok. 95 % stanowiło dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Zakres prac obejmował przebudowę drogi gminnej nr 114134G w miejscowości Żelki, położonej na działce nr 303 oraz 319, o długości ok. 186 mb, w szczególności: poprzez wykonanie nowej nawierzchni brukowcowej z wykonaniem obustronnych poboczy utwardzonych kruszywem łamanym, przebudowę istniejących i budowę nowoprojektowanych zjazdów na działki położone wzdłuż przebudowanej drogi w technologii utwardzonej z kamienia (brukowca).

Rysunek 3 Droga gminna nr 114134 w miejscowości Żelki

Autor: Anna Kowaleczka-Cuch

W latach 2023 i 2024 w Parku Krajobrazowym w Sycewicach zrealizowano prace mające na celu likwidację barszczu Sosnowskiego (*Heracleum sosnowskyi Manden.*).

Nakłady finansowe na realizację przedmiotowego zadania w 2023 roku wynosiły: 14.482,80 zł natomiast w 2024 roku wyniosły 1.555,20 zł.

Park Krajobrazowy w Sycewicach z początku XIX w. o powierzchni 30 ha składa się z kilku części kompozycyjnych (aleje dębowe, jesionowe, lipowe, park przypałacowy, park leśny), wpisany do rejestru zabytków (nr rej. A-1170 z dnia 15 czerwca 1987 roku). Park we wszystkich swoich częściach zachował się bez zasadniczego uszczerbku powierzchniowego. Do ewidencji zabytków zostały wpisane również budynki z końca XIX w. Należą do nich: zespół folwarczny - murowany, gorzelnia, wielofunkcyjny budynek gospodarczy, murowany budynek mieszkalny przy ul. Pocztowej, zespół budynków kolejowych. Do dziś nie zachował się tylko pałac.

Rysunek 4 Barszcz Sosnowskiego w Parku krajobrazowym w Sycewicach

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Kobylnicy

Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach zorganizowała akcję – sprzątanie, w której uczniowie brali czynny udział w uprzątnięciu terenu *Parku Krajobrazowego w Sycewicach*. Głównym celem akcji było dostrzeżenie problemu zalegających śmieci na terenie wiejskiego krajobrazu.

2.3. Priorytet 3: Promocja dziedzictwa kulturowego

Działania edukacyjne skierowane do mieszkańców Gminy Kobylnica były prowadzone poprzez organizowanie m.in.: wystaw, konkursów popularyzujących historię kraju oraz gminy.

W 2023 roku Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy zorganizowało:

- wystawę pn. „*Niepodległa na mapach. Kształtowanie granic po 1918 roku*”. Wystawa nawiązywała do najważniejszych faktów związanych z historią włączania różnych regionów Polski w granice niepodległego państwa,
- organizacja koncertu Stanisławy Celińskiej z zespołem pod kierownictwem Macieja Muraszko mającego na celu upamiętnienie odzyskanie niepodległości przez Polskę.

Powyższe działania były częścią projektu pn. "*Do Waszych serc - Kobylnica dla Niepodległej*", który był dofinansowany w ramach Programu „*Niepodległa*” ze środków finansowych Biura „*Niepodległa*”.

06.09.2023

Niepodległa na mapach. Zapraszamy na wystawę

Międzyzdroje, Kultura
i Dziedzictwo

niepodległa

GCKiP

Końskie

Zapraszamy do obejrzenia wystawy pn. "Niepodległa na mapach. Kartografowanie granic po 1918 roku", która będzie dostępna w Gminnym Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy od 15 września do 22 listopada 2023 roku od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 - 20.00 oraz w soboty w godz. 9.00-14.00.

Wystawa przypomina najważniejsze fakty związane z historią kształtowania różnych regionów Polski w granicach niepodległego państwa. Ekspozycja łączy w sobie wątki historii, kultury, sztuki, przyrody, świadomości, jednocześnie, jak bardzo skomplikowany był proces wyznaczenia nowych państw na mapie Europy po I wojnie światowej.

Na każdej planszy można znaleźć mapy – różne, od szlacheckich, przez pruskie, aż po polskie, które pomogą nam zrozumieć, jak wyglądała Polska w różnych okresach jej historii. Są one dowodem na to, że granice Polski w latach 1918-1923 i jak wydzierżawała takie jak Polesie, Silesia, Silesia, Silesia czy wojna polsko-bolszewicka miały konsekwencje w atlasach świata. W 150. rocznicę urodzin Eugeniusza Romera, inicjatora, który na konferencji pokojowej w Paryżu przedstawiał argumenty kartograficzne dotyczące kształtu granic II RP, warto przypomnieć, jak ważną rolę naukowców w procesie budowy państwa polskiego.

Wystawa jest częścią Projektu pn. "Do Waszych serc - Kobylnica dla Niepodległej", który jest realizowany w ramach Programu "Niepodległa" ze środków finansowych Gminy Niepodległa.

Rysunek 5 Niepodległa na mapach. Zapraszamy na wystawę – informacja zamieszczona na stronie Gminy Kobylnica

Źródło: www.kobylnica.pl

14.10.2023

Koncert Stanisławy Celińskiej w Gminnym Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy

W przeddzień Narodowego Święta Niepodległości, zapraszamy do GCKiP w Kobylnicy na wyjątkowy koncert Stanisławy Celińskiej z zespołem pod kierownictwem Macieja Murzała. Ten szczególny wydarzenie z udziałem artystki łączącej pokolenia będzie niepowtarzalną okazją do wspólnego świętowania dla słuchaczy w każdym wieku.

Stanisława Celińska to jedna z najwybitniejszych i najbardziej rozpoznawalnych artystek polskiej muzyki. Jej twórczość, oparta na tradycji i nowoczesności, zdobyła serca wielu słuchaczy. Jej muzyka jest nie tylko wyrazem jej własnego doświadczenia, ale także wyrazem miłości do swojej Ojczyzny.

Artystka będzie w towarzystwie zespołu pod kierownictwem Macieja Murzała, który gwarantuje niepowtarzalny klimat koncertu. To niepowtarzalna okazja do spotkania z wybitną artystką i doświadczenia jej muzyki. W każdy weekend, w ramach naszego projektu, zapraszamy do GCKiP w Kobylnicy na wyjątkowe wydarzenia. W tym celu zapraszamy do GCKiP w Kobylnicy na wyjątkowe wydarzenia. W tym celu zapraszamy do GCKiP w Kobylnicy na wyjątkowe wydarzenia.

Wstęp na koncert jest bezpłatny. Koncert jest organizowany przez Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy. Koncert jest organizowany przez Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy. Koncert jest organizowany przez Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy.

Aktualizacja: Uprzejmie informujemy, że rozdysponowane już wszystkie bezpłatne karty na koncert Stanisławy Celińskiej. Obecnie trwa zapisy na listę rezerwową.

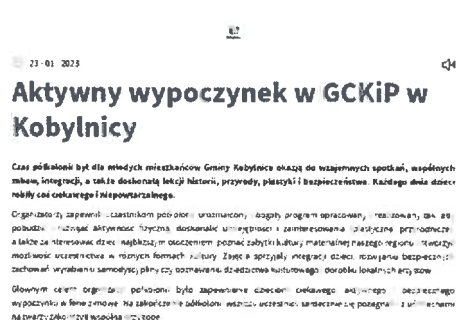

Rysunek 6 Koncert Stanisławy Celińskiej w Gminnym Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy - informacja zamieszczona na stronie Gminy Kobylnica

Źródło: www.kobylnica.pl

Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy w 2023 roku było organizatorem półkolonii (w czasie ferii zimowych) dla młodszych mieszkańców Gminy Kobylnica. Zajęcia sprzyjały integracji dzieci, rozwijaniu bezpiecznych zachowań, wyrabianiu samodyscypliny oraz poznawaniu dziedzictwa kulturowego.

Galeria zdjęć

Rysunek 7 Aktywny wypoczynek w GCKiP w Kobylnicy - informacja zamieszczona na stronie Gminy Kobylnica

Źródło: www.kobylnica.pl

W 2024 roku Gminne Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy ogłosiło konkurs plastyczny pn. „Portrety Niepodległości” z atrakcyjnymi nagrodami. Konkurs miał na celu promowanie wartości patriotycznych oraz edukacji historycznej dot. dziedzictwa kulturowego. Na konkurs zgłoszono 37 prac przygotowanych przez młodzież z Gminy Kobylnica.

W ramach Priorytetu 3 w latach 2023 - 2024, szkoły zlokalizowane na terenie Gminy Kobylnica prowadziły działania, m.in.:

1. Wzrost poziomu edukacji historycznej dot. regionalnego dziedzictwa kulturowego:

- a) udział uczniów w projekcie „*Młodzi obywatele. Jak poznać kraj, w którym mieszkamy?*” – w ramach projektu uczniowie odbywali szereg specjalnych lekcji projektowych kształtujących postawy patriotyczne – lokalnych ojczyzn - Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy,
- b) uczestnictwo uczniów w konkursach w ramach zachowania dziedzictwa kulturowego służącego budowaniu tożsamości:
- konkursy ortograficzne pn. „*Mistrz ortografii*” dla uczniów klas 1 - 3,
  - konkurs *Szkolny Mistrz gramatyki* dla uczniów klas 7 i 8,
  - konkurs języka polskiego p.n. „*Polacy nie gęsi iż swój język znają*”,
  - Wojewódzki Konkurs Ortograficzny zorganizowanym w Damnicy – popularyzacja języka narodowego,
  - uroczyste obchody *Dnia Języka Ojczystego*,
  - Wojewódzki Konkurs Recytatorski „*Historia, Pamięć, Tożsamość, Teraźniejszość*” – upowszechnianie wiedzy historycznej i budowanie więzi ucznia z miejscem zamieszkania poprzez poznawanie jego historii,
  - gminny konkurs „*Wielkanoc na Pomorzu*” – kultywowanie tradycji i zwyczajów ludności zamieszkującej na terenach Pomorza,
- c) organizacja wyjścia grupowego z uczniami w ramach lekcji historii na cmentarz ewangelicki w Sycewicach (uczniowie próbowali odczytać daty życia i śmierci dawnych mieszkańców Sycewic, poznanie lokalizacji i historii powstania cmentarza) - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
- d) organizacja wyjścia grupowego z uczniami do parku krajobrazowego w Sycewicach, w którym zachowane są pozostałości nagrobków rodziny von Zitzewitz, poznanie historii rodziny von Zitzewitz, sporządzenie dokumentacji fotograficznej miejsca) - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
- e) spotkanie z pasjonatami historii, zaangażowanymi w działalność na rzecz społeczności lokalnej: mieszkańcem Kończewa oraz sołtysem Sierakowa. Podczas spotkania uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Kończewie słuchali opowieści o znaleziskach z epoki brązu, starych cmentarzach, dawnych funkcjach kończewskich zabudowań np. gdzie przed wojną była poczta, karczma, czy szkoła, obejrzeni zdjęcia i poznali okoliczności powstania lapidarium w Sierakowie oraz dowiedzieli się o miejscach pochówków przedwojennej ludności. Dzięki pamiątkom zaproszonego gościa uczniowie obejrzeni artefakty, m.in. hełmy, klamry do pasa

- wojskowego z okresu II wojny światowej, noże, bagnety z I wojny światowej, łuski po nabojach, odznaczenia wojskowe - Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie,
- f) spotkanie z Rainerem Steingraeberem, wnukiem byłego mieszkańca Kończewa. Uczniowie, przy pomocy tłumacza, dowiedzieli się o życiu mieszkańców naszej gminy, obejrżeli prezentację, na której znajdowały się mapy, zdjęcia przedwojennego Sierakowa i Kończewa,
  - g) udział uczniów Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy klas 1 – 6 w nauce języka niemieckiego oraz kultury i historii mniejszości narodowej,
  - h) coroczny efektywny (laureaci) udział w Ogólnopolskim Konkursie „*Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski*” – w tym zgłębianie wiedzy nt. lokalnej przyrody – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy,
  - i) udział szkoły w „*Pomorskim międzypokoleniowym dialogu obywatelskim*” – budowanie lokalnej wspólnoty w oparciu o różnorodność kulturową, bogate dziedzictwo i tradycje – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy,
  - j) udział uczniów Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy w Wojewódzkim Turnieju Wiedzy „*Historia, Pamięć, Tożsamość, Teraźniejszość*” – upowszechnianie wiedzy historycznej i budowanie więzi ucznia z miejscem zamieszkania poprzez poznawanie jego historii,
  - k) udział w konkursie „*Zabytki Powiatu Słupskiego - wejdź, poznaj, namaluj*” - Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie,
  - l) udział w konkursie plastycznym organizowanym przez Centrum Kultury Powiatu Słupskiego „*Zabytki naszego powiatu*” - Szkoła Podstawowa im. Książąt Pomorskich w Słonowicach,
  - m) organizacja szkolnego konkursu „*Pamiętki naszych dziadków, pradziadków*”. Konkurs polegał na przeprowadzeniu wywiadów z dziadkami i pradziadkami i poznania historii Kończewa, Kuleszewa, Zagórek i Sierakowa. Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Kochanowskiego w Kończewie zaprezentowali zdjęcia z czasów powojennych, opowiadali o życiu swoich dziadków i pradziadków;
2. Promocja lokalnych walorów zabytkowych, tradycji i obrzędów kaszubskich:

- a) organizacja gminnego konkursu plastycznego pn. „*Zwyczajy i obrzędy ludowe na Kaszubach*”,
- b) prowadzenie zajęć języka regionalnego - języka kaszubskiego - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach, Szkoła Podstawowa im. Książąt Pomorskich w Słonowicach, Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie,
- c) prowadzenie zajęć z Historii i Kultury Kaszubów - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
- d) organizacja zajęć kulinarnych kuchni kaszubskiej dla uczniów uczestniczących w zajęciach języka regionalnego - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
- e) realizacja innowacji pedagogicznej dla uczniów uczących się języka kaszubskiego pod nazwą "*Nauka języka kaszubskiego poprzez poznanie legend*" – Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
- f) udział dwóch grup szkolnych w nauce języka kaszubskiego (kultywowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego), w tym zajęcia z historii regionalnej (kaszubskiej) – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy,
- g) nauczyciel historii Szkoły Podstawowej im Książąt Pomorskich w Słonowicach zapoznał uczniów klas IV-VIII z historią zabytków znajdujących się na naszym terenie: zabytkowego kościoła pod wezwaniem św. Stanisława Kostki zbudowanego pod koniec XIX w. w stylu neogotyckim (wewnątrz kościoła znajduje się renesansowa chrzcielnica z 1658 roku i barokowa ambona) oraz Pałacu w Ścięgnicy z 1880 - 1890 r. – Szkoła Podstawowa im. Książąt Pomorskich w Słonowicach,
- h) przygotowanie gazetki ściennej przedstawiającej historię kościoła w Słonowicach oraz Pałacu w Ścięgnicy – Szkoła Podstawowa im. Książąt Pomorskich w Słonowicach,
- i) zorganizowanie wewnątrzszkolnego konkursu plastycznego „*Moja miejscowość dawniej i dziś*” oraz pokonkursowa wystawa prac – Szkoła Podstawowa im. Książąt Pomorskich w Słonowicach,
- j) organizacja zajęć rękodzielniczych dla uczniów uczących się języka kaszubskiego - haft kaszubski, filcowanie wełny, malowanie na glinie - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
- k) organizacja festiwalu kultury kaszubskiej – promocja kaszubskich obyczajów, pieśni, tańców, potraw, haftów. Zaproszone zespoły Kapela Zgoda i Kaszubski Zespół Pieśni

i Tańca z Rokit zaprezentowały tradycyjne tańce oraz pieśni w języku kaszubskim. Uczniowie naszej szkoły wystąpili z piosenką „Kaszubskie nuty”. Można było posmakować przysmaków kaszubskich, m.in. sałatki śledziowej, chleba ze smalcem i kiszonym ogórkiem – Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie;

3. Rozwój turystyki z wykorzystaniem obiektów i terenów zabytkowych:
  - a) organizacja rajdu rowerowego dla chętnych po Sycewicach z zaplanowanymi przystankami w miejscach wpisanych do rejestru zabytków - park krajobrazowy, cmentarz ewangelicki - Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Sycewicach,
  - b) organizacja wycieczek krajoznawczo - edukacyjnych w ramach nauki języka kaszubskiego: wyjazd uczniów do Ośrodka Wczasowego Młodzieży w Wygoninie – zapoznanie z tradycjami, w tym potrawami, tańcami ludowymi Kaszub, gry na orientację w terenie – poznanie regionu kaszubskiego,
  - c) organizacja wycieczek krajoznawczo - edukacyjnych do Swołowa: zapoznanie dzieci i młodzieży z tradycją i kulturą regionu poprzez zwiedzanie domostw „krainy w kratę”, uczestnictwo w zajęciach kulinarnych, warsztatach tkackich,
  - d) coroczny udział uczniów w rajdach rowerowych p.n. „Ziemia słupska” organizowanych przez Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy,
  - e) odwrócona wycieczka edukacyjna do Kuleszewa. Młodzież weszła w rolę przewodników i pokazała ciekawe miejsca związane z historią miejscowości oraz niezwykłymi podaniami ludowymi. Zwiedzili m.in.: park i ukryte w nim tajemnicze bunkry, budynek dawnej szkoły, zabytkowy kościół z XV w., stary sklep, dwa cmentarze poniemieckie. Odwiedzili także grób Helli von Boehn przedstawicielki rodu, do której należało Kuleszewo, osoby zasłużonej dla tej miejscowości, dzięki której w dużej mierze zrekonstruowano tamtejszy kościół – Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie,
  - f) wycieczka do Wdzydz Kiszewskich: Muzeum - Kaszubski Park Etnograficzny, przystań żeglarską z wieżą widokową na najpiękniejszy na Kaszubach widok na „krzyż”, jaki tworzą jeziora. Uczniowie brali udział w warsztatach promujących kulturę i sztukę kaszubską, tworzyli magnesy ze wzorami kaszubskimi metodą quillingu i malowania farbami. Zwiedzili kościół pod wezwaniem św. Barbary, wzniesionym w 1700 roku w Swornegaciach, a przeniesionym na teren Skansenu,

weszli na wieżę widokową w Przytarni, która wznosi się 236 m n.p.m. w gminie Karsin, spacerowali po Kalwarii Wielewskiej - Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie,

- g) wycieczka edukacyjna do Kościerzyny i Szymbarka. Uczniowie zwiedzili Muzeum Ziemi Kościerskiej, w którym zapoznali się z historią, kulturą i zwyczajami tego ważnego ośrodka kulturalno – gospodarczego Pomorza Gdańskiego sięgającej średniowiecza do 1284 roku. Podziwiali pokaźne zbiory zabytków etnograficznych w postaci mebli, ceramiki, dawnych narzędzi pracy, tradycyjnych barwnych haftów, sztuki ludowej oraz kaszubskiej twórczości literackiej. Wyobrażenie o przeszłości tego miejsca przybliżały również: fotografie, mapy, przedmioty codziennego użytku oraz wystawa akordeonów. Weszli na wieżę widokową w Wieżycy, skąd podziwiali przepiękną panoramę Kaszub. Następnie w Szymbarku uczniowie, zwiedzili Centrum Edukacji i Promocji Regionu Kaszub. Tam zobaczyli Dom Sybiraka, najdłuższą deskę świata, Bunkier partyzantów Gryfa Pomorskiego, największy na świecie fortepian i zwiedzili dom „do góry nogami” – Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Kończewie.

Dodatkowo działanie z zakresu promocji dziedzictwa kulturowego w latach 2023 – 2024 realizowane było poprzez umieszczenie na stronie internetowej Gminy Kobylnica pod adresem: www.kobylnica.pl w formie elektronicznej informacji o zabytkach, tj. informacji o planowanych i podjętych działaniach dotyczących inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego, aktualizacji dokumentacji fotograficznej, w tym:

1. informacji o „*Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica na lata 2023 – 2026*” wraz z podaniem jego pełnej wersji, w zakładce: **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:
  - <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html>.
2. informacji o zasadach przyznania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego, niestanowiącym własności Gminy Kobylnica

wraz z umieszczeniem wzoru wniosku o udzielenie dotacji, w zakładce: **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:

- <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html>.

3. informacji o podjętych działaniach zrealizowanych w oparciu o przyznane dotacje, w zakładce: **Gmina Kobylnica → Projekty krajowe → Rządowy Fundusz Polski Ład: Rządowy Program Odbudowy Zabytków** oraz **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:

- <https://kobylnica.pl/program-rzadowy-fundusz-polski-lad-programu-odbudowy-zabytkow.html>,
- <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html>.

4. informacji o zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego w zakładce: **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:

- <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html> (przekierowanie na stronę Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku: Rejestr zabytków nieruchomych).

5. informacji o wojewódzkiej ewidencji zabytków w zakładce: **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:

- <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html> (przekierowanie na stronę Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku: Wojewódzka ewidencja zabytków).

6. informacji o zabytkach archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego w zakładce: **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:

- <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html> (przekierowanie na stronę Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku: Wojewódzka ewidencja zabytków archeologicznych).

7. mapę przedstawiającą zabytki zlokalizowane na terenie gminy w zakładce: **Gmina Kobylnica → Zabytki** pod linkiem:

- <https://kobylnica.pl/96-zabytki.html>.

Zabytki

Na terenie Gminy Kobylnica znajduje się duża ilość zabytków i budowli o wartości

W celu zapewnienia ochrony i opieki nad zabytkami Rada Gminy Kobylnica przyjęła w 2021 roku dokument planistyczny pn. Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica na lata 2023 - 2026, którego celem jest kształtowanie oraz koordynowanie działań z zakresu ochrony zabytków w skali gminy.

Główny program opieki nad zabytkami:

- nie jest aktami prawa miejscowego, lecz dokumentem polityki administracyjnej, a zakres podejmowania działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac i działań ochrony zabytków krajoznawczego. Zawiera wytyczne dla Gminy podejmującej działania o charakterze strategicznym, oparte nad zabytkami.

- jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planistycznych w gminie, mian. Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2021-2026. Stanowi załącznik do Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2021-2026. Stanowi załącznik do Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2021-2026. Stanowi załącznik do Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Kobylnica na lata 2021-2026.

Realizacja założeń Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica będzie odbywać się w oparciu o następujące cele:

- zachowanie i zarządzanie obiektem kulturowym Gminy
- ochronę i świadomego kształtowanie wizerunku i krajoznawstwa kulturowego

Format: PDF, 193,89 KB

Uchwała nr I.KLB/600/2023 Rady Gminy Kobylnica

Format: PDF, 149,36 KB

Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica na lata 2023 - 2026

Format: PDF, 4 MB

Galeria zdjęć

Rysunek 8 Informacja na stronie internetowej

Źródło: www.kobylnica.pl

- podjęcie działań promujących lokalne dziedzictwo kulturowe
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminacja i wyłączenie zabytków z wykazu, stanem tych zabytków
- podjęcie działań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa zabytków oraz potrzeb społecznych turystycznych, edukacyjnych

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica na lata 2023 - 2026 został opracowany przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wykaz zabytków nieruchomych znajdujących się na terenie Gminy Kobylnica dostępny jest na stronie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wykaz zabytków ruchomych jest zamieszczony na stronie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wykaz zabytków archeologicznych dostępny jest na stronie Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Pliki do pobrania stanowią dokumenty, które nie spełniają wymagań w zakresie dostępności cyfrowej, określonych w Załączniku do Ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych, aplikacji mobilnych, portali publicznych (Dz.U. z 2023 roku, poz. 1440).

Alternatywny sposób dostępu do zamieszczonych treści można uzyskać poprzez kontakt telefoniczny, pod numerem 98 836 62 00 (wzrost 257).

Pliki do pobrania:

Zasady udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisany do rejestru zabytków województwa pomorskiego, niezamierzonymi władzami Gminy Kobylnica

Format: PDF, 128,14 KB

PDF (128 KB)

Wniosek o udzielenie dotacji celowej z budżetu Gminy Kobylnica na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Format: PDF, 217,22 KB

PDF (217 KB)

Oświadczenie o otrzymaniu pomocy de minimis

Format: PDF, 132 KB

PDF (132 KB)

Wykaz zabytków ruchomych znajdujących się na terenie Gminy Kobylnica

3. STAN ZACHOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA ZABYTEKÓW ORAZ RODZAJE ZAGROŻEŃ

Stan zachowania i zagospodarowania niektórych zabytków z obszaru gminy w znacznym stopniu uległ pogorszeniu. Weryfikację stanu zachowania obiektów ujętych w Rejestrze zabytków województwa pomorskiego (stan na 28.02.2025 roku: <https://www.ochronazabytkow.gda.pl/rejestr-zabytkow/rejestr-zabytkow-nieruchomych/>) dokonano podczas wizji lokalnej. W ich wyniku wytypowano obiekty znajdującym się w złym stanie zachowania:

- Park dworski – Cmentarz rodowy w Bzowie: brak zabiegów porządkowych i pielęgnacyjnych, porośnięty samosiejkami,
- Zespół pałacowo – parkowy w Kończewie: destrukcja obiektu,
- Cmentarz rodowy na terenie parku dworskiego w Łosinie: brak zabiegów porządkowych i pielęgnacyjnych, porośnięty samosiejkami, nieczytelne inskrypcje,
- Dwór z oficyną w miejscowości Sierakowo Słupskie: pogarszający się stan techniczny budynku,
- Park Krajobrazowy w miejscowości Sycevice: zatarty układ kompozycyjny, zły stan starszego drzewostanu, brak zabiegów porządkowych i pielęgnacyjnych.

Wyżej wymienione obiekty wymagają pilnych prac zabezpieczających, remontowych, modernizacyjnych, konserwatorskich lub pielęgnacyjno-rewitalizacyjnych (park).

4. PODSUMOWANIE

Założeniem *Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kobylnica na lata 2023 - 2026* jest m.in. zachowanie i zarządzanie dziedzictwem kulturowym Gminy, ochrony i świadomego kształtowania wiejskiego krajobrazu kulturowego oraz podejmowanie działań promujących lokalne dziedzictwo kulturowe.

W ramach Dwuletniego planu działań dla Gminy Kobylnica na lata 2023 – 2024 podjęto realizację priorytetów wskazanych w dokumencie planistycznym, tj.:

- Priorytet 1: Zachowanie i zarządzanie dziedzictwem kulturowym Gminy,

- Priorytet 2: Ochrona i świadome kształtowanie wiejskiego krajobrazu kulturowego,
- Priorytet 3: Promocja dziedzictwa kulturowego.

Łączne wydatki majątkowe poniesione na realizację Dwuletniego planu wyniosły **719.577,53 zł**, w tym:

- 1) w 2023 roku – **0,00 zł**;
- 2) w 2024 roku – **719.577,53 zł**.

Łączne wydatki bieżące związane z czynną ochroną przyrody poniesione na realizację Dwuletniego planu wyniosły **16.038,00 zł**, w tym:

- 1) w 2023 roku – **14.482,80 zł**;
- 2) w 2024 roku – **1.555,20 zł**.

Wszelkie prace konserwatorskie, budowlane dotyczące obiektów zabytkowych były prowadzone zgodnie z wymogami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków – Delegatura w Słupsku, po uzyskaniu stosownej decyzji o prowadzeniu prac.

Należy zadbać, aby w kolejnych latach kontynuować działania, które przyczynić się mogą do zwiększenia atrakcyjności i zachowania dziedzictwa kulturowego Gminy Kobylnica.

BURMISTRZ

 Anna Gliniecka - Woś
 (7)

Opracowano na podstawie informacji z Urzędu Miejskiego w Kobylnicy, Centrum Kultury i Promocji w Kobylnicy oraz Centrum Usług Wspólnych w Kobylnicy

Kobylnica, 21.05.2025 r.

PODINSPEKTOR
 ds. pozyskiwania środków zewnętrznych
 i monitoringu planów rozwoju Gminy

 Żaneta Handzel

